Nota quantũcunq; modicũ sit beneficium semp de ipso ē mentio facēda si aliud beneficiũ voluerit impetrare.

¶ Quia nōnulli. Ca. Sex vicia in hoc capitulo reprobant. Primo ꝛ prehenduntur illi qui lrās sub suo noīe impetratas alijs eiusdē noīs tradūt. et q̄ eas tali modo recipiunt. Itē secdo ꝛ illi qui alios trahūt ad iudiciũ. cōtra q̄s nihil habēt questionis. Itē tertio illi qui lrās tradunt ad futura negocia. q̄ nondũ erant orta tpe impetrati rescripti. Itē quarto qui sup vno negocio reũ trahunt ad diuersos iudices. Itē quinto qui trahunt reũ sup pluribus personalibus actionib9 corā diuersis iudicibus. qui sub vno cōmodius tractarētur Itē sexto reprehenditur reus qui eodē tpe trahit actorem ad diuersa loca vel indeterminate ad villā que hz cōmune nomē cū pluribus villis. oēs iste persone que malicia hanc exercēt carere dēbent cōmodo lrārum. et in expensis debent alteri parte cōdemnari.

¶ De consuetudine.

Consuetudines Casus statuit gregorij q̄ consuetudines q̄ ecclesijs grauamē inducūt penitus sūt extirpande.

¶ Ex lrīs Ca. Talis erat cōsuetudo in dacia q̄ si aliq̄s in sanitate seu in vltima volūtate vellet pro remedio peccatorũ suorũ conferre locis religiosis aliquas possessiones accipiebat modicũ terre in extremitati pallij. q̄d palliũ manu prelati sustinetur. et ponitur sup altare sub testimonio videntiũ hz donatio vulgariter dicitur scotatio Quidã maliciose niterbantur hmōi donationes infringere pro eo q̄ solēnitas testimoniorũ in hmōi vltimis voluntatibus nō seruabat. Significatũ fuit ꝗ dño pape. vnde mandat q̄ hmōi donationes que p̄ textu cōsuetudinis talis cōferunt locis religiosis vel etiã sūt collate faciant inuiolabiliter obseruare: q̄ hmōi signũ q̄d scotatio dicit nō ē solũ argumentũ donationis facte sed etiam traditē possessionis. Nota cōsuetudinē seruandã etiã in donationibus in vltima volūtate factis locis religiosis.

Itē no. q̄ possessio transfertur per aliũ actũ q̄ p traditionē ipsiꝰ rei trāslate

¶ Ad nostrã. Ca. In dio. pictauienſ. talis erat cōsuetudo etiã in causis ecclesiasticis q̄ cū aliqua cū tractabatur ibidē auditis allegationibus vtriusq̄z partis ab his qui presentes erant sapientibus ꝛ insipientib9 queritur q̄d iuris. et q̄d illi vel aliquis eorũ de cōsilio pñtiũ dictarunt pro sma habeatur. peruenit hoc ad noticiã pape. scribit pa. epo pictauienſi dicens q̄ talis consuetudo obuiat canonicis institutis. et iō nullig debet eē momenti. q̄ sma a nō suo iudice lata nō tenet. Vnde mandat eidē epo ut in causis subditorũ suorũ postq̄ sibi de meritis ipsarũ constiterit suiãm pferat sicut postulat ratio iuris premissa cōsuetudine nō obstante. Nota cōsuetudo contra canones introducta. et nō rationabilis nō vz. Itē sma a nō suo iudice lata non tenet.

¶ Quanto. Ca. Quidã sacerdotes apud cōstantinopolim cōferebāt sacramentũ cōfirmationis crismando ī fronte baptisatos q̄d a tpe apostolorũ soli epi cōferebant per manus impositionē. sed ipsi ad suã excusationē solã cōsuetudinē allegabant. Vnde mandat papa vicario suo apud costantinopliz cōstituto vt oibus presbiteris suis districte prohibeat ne deceterō talia sacramēta cōferre p̄sumant. q̄ licet non sint a

fidelibus cõtemnenda. tamẽ tutius est ea dimittere sine periculo ex necessitate que legẽ nõ habet. q̃ ea recipere ab his qui cõferre nõ possunt, qr vmbra q̃dam ostenditur imponere, veritas ãt ĩ effectũ nõ subest. Nota cõsuetudo nõ excusat aliquẽ in dlictis. Itẽ nihil cõfertur a sacerdotibus si crismant in frõte baptisatos. et ita p nõ dato habetur qd datur ab illo qui dare nõ potest de iure.

¶ Cũ inter vos. Ca. Canonici sancti petri de curia habent exp̃ privilegio. vt tpe interdicti possunt celebrar̃ diuina occasione huius priuilegij tpe interdicti positi in ciuitate cenomañ. celebrabant diuina pulsatis campanis ⁊ alta voce ac si nullũ eẽt interdictũ. Vnde orta est cõtentio inter ipsos et canonicos cenomañ. sed canonici sancti pe. allegabant q̃ ecclesia sua libera ⁊ exempta erat ⁊ tpe generalis interdicti de cõsuetudine celebrabant diuina pulsatis cãpanis interdictis ⁊ excõicatis exclusis papa cõsiderans q̃ ex tali cõsuetudine si qua foret frangeretur neruus ecclesiastice disciplinę. decernit illã cõsuetudinẽ deinceps nõ ꝓuandã. Nota cõsuetudinẽ nõ valere que ẽ contra statum et disciplinã ecclesie.

¶ Cũ olim. Casus epi londoniẽn. petijt a dño pa. licentiã vt posset in eccã sua cõstituere p̃centorez. papa sibi petitã licentiam cõcessit dũmodo in conferendis sibi redditibus nulli faceret p̃iudiciũ. ita q̃ p̃centor ille in sessionib9 pensionibus et alijs illã haberet dignitatẽ in illa eccã londoneñ. quã habent alij p̃centores in alijs ecclesijs anglicanis. et sic epus cõstituit precentorẽ. precentor ille taliter institutus occasione litterarũ dñi pa. quedã ĩ preiudiciũ aliaꝝ dignitatũ nitebatur vsurpare. Vnde aliqui personatũ habentes in eccã londoneñ. cõquesti sũt dño pape. pa. mandat epo hostieñ. quatinus ꝓm diuersas consuetudines locorũ p̃centores illi diuersas habent dignitates in ecclesijs ãglicanis faciat illũ p̃centorẽ cõtentum eẽ illa dignitate quaꝝ potest habere sine preiudicio aliorꝝ saluis rõnabilibus et approbatis cõsuetudinibus eccẽ londo. Nota q̃ noua dignitas sine licẽtia dñi pape cõstitui nõ debet. Itẽ in dignitatibus diuersa pôt eẽ cõsuetudo in eadem p̃uincia. Itẽ in preiudiciũ aliaꝝ dignitatũ. noua dignitas cõstitui nõ debet. Itẽ cõsuetudines approbate ipsius eccẽ nihilominus remanẽt in sua firmitate.

¶ Cũ venerabilis Ca. Episcopus hostieñ. et l. sancte crucis presbiter cardinalis erãt legati in alemania. inuenerũt isti q̃ q̃dã abbas monasterij quod ad ro. ec. ptinet nullo medio trãsiuerat ad monasteriũ corbieñ. quod ẽ similiter sedi ap. spãle sine licentia pape vel eius legati. nec petita nec habita cõfirmatione abbas in sui defensione allegabat generalẽ cõsuetudinẽ illij terre cõsultus pa. respondet q̃ talis cõsuetudo inimica canonibus corruptela potius dici debet et ideo pa. mandat eandem deinceps nõ seruari. Nota cõsuetudo contra canones obtẽta nõ valet. Itẽ nullus sine licen. sui prelati dz eccãm suã dimittere vel aliã accipere.

¶ Cũ dilectus. Ca. vacante monasterio andreñ. electus fuit quidã monachus eiusdẽ monasterij Vuil. nomine ĩ abbatẽ monachi karoferen. monasterij huic electioni se opponẽtes. dicebant electionẽ abbatis andreñ. cenobij de suo monasterio faciendã. propter quod questio tã sup electione predicta q̃ iure eligendi abbatẽ delata ẽ ad sedẽ

ap. In pñtia pa. opponebat dictus dñs
. V. monachus q tã de iure cõmuni q̃ d̃
priuilegio speciali ad capitulũ andren.
monasterij pertinebat electio. vnde pe
tebat electionẽ de se factã cõfirmari p
curatorem monasterij karoferẽ. proposuit
ex aduerso q oliz ad petitionẽ patrono
rum monasterij andren. fuit a dio. epo
cõstituũ vt si locus ipse in tantũ crescere
ret vt abbas cõstitueretur ibidẽ electõ
ipsius abbatis penes fratres eiusdẽ lo
ci z capitulũ karoferẽ. penderet et obtẽ
tu hꝰ statuti sic fuit longis tpibus ob
seruatũ. ita q monasterio andren. va
can. monachi eiusdẽ loci de gremio karo
ferẽ. monasterij sibi eligebant aliquẽ
in abbatẽ. vnde cũ electio ipsa fuerit cõ
tra predictũ statutũ z cõsuetudinẽ que
est optima legũ interpres celebrata me
rito cassari debeat. et mandari fratribꝰ
andren. vt de cetero sibi eligant abbatẽ
de monasterio karoferen. Insuper alle
gauit q electio ipsa facta erat de suspen
so et a suspensis. et ideo electio nõ tene
bat dñs pa. auditis hincinde propositis
quia ei cõstitit q electio facta fuit d̃ sus
penso. et a suspensis eã cassauit iustitia
exigente. i. cassam z irritã nunciauit.
veritamẽ q predictũ statutũ ita possz
intelligi q per illud nõ derogetur iuri
cõmuni. nec priuilegio hoc modo vt ele
ctio pertineat ad capitulũ andren. z cõ
firmatio ad capitulũ karoferen. Man
dat pa. quibusdã q si monachi karofe
ren. talẽ cõsuetudinez probauerint per
quã iuri cõmuni preiudicetur videlicet
vt monachi andrẽ. elegerint sibi abba
tem de monasterio karoferen. ꝑm illaz
cõsuetudinẽ debeant iudicare electionẽ
monasterij andren. de cetero faciendam
q si talẽ cõsuetudinẽ non probauerint
adiudicet monachis andren. ius eligen
di abbatẽ vt liberã habeãt potestatem
vel de gremio sui monasterij vel aliunde
eligendi sibi abbatẽ presentando ipsuz
karofr. capko. ut si fuerit canonica elec
tio per capitulũ karoferen. cõfirmetur.
Nota q electio facta de suspenso nõ vz.
et intellige de suspensione hois z nõ ca
nonis. Itẽ cõsuetudo interpretatur legẽ
siue statutũ epi vt per ipsaz cõsuetudi
nẽ declaratur statutũ quod poterat du
biũ esse. Itẽ q diu ius cõmune seruari
põtnõ dz recedi ab ipso. Itẽ consuetu
do prescripta preiudicat iuri cõmuni. ut
de eccã aliena tũi eligant. quod ẽ cõtra
ius cõe. Itẽ per statutũ predictũ preiu
dicatur epo diocesano z non capko an
dren. cessante cõsuetudine. q epꝰ de iu
re cõiipsam electionẽ deret cõfirmare.

¶ Cũ cõsuetudinis. Ca. Cano
nici parisien. irrequisito epo suo z sine
suo cõsensu quasdã cõsuetudines ecce
sie immutauerũt et quasdã fecerũt de
nouo propt qd dicit papa q auctoritas
cõsuetudinis nõ est lewis. et nouitates
q̃q̃z discordiã inducũt. Vnde precipit
q sine cõsensu episcopi canonici cõsue
tudines nõ immutẽt eccẽ. nec nouas in
ducãt. quod si fecerint decernit illas ir
ritas z manes. Nota q oia facienda sũt
in eccã de cõsensu episcopi z canonicoꝝ
nisi cõsuetudo sit incontrariũ.

¶ Ex parte. Ca. In quadam
terra seruabantur due cõsuetudines.
Prima erat q si aliquis deuenret ad i
opiam quocũq̃z casu siue aliq̃ modo a
mitteret bona sua. posset alienare bona
vxoris sue pro|volũtate sua. Alia fuit
q si vxor alicuius fidẽ violaret cõiugij
et ipse eã propt hoc dimitteret accipie
bat diuidiã partẽ bonoꝝ viri sui. cũ po
tius eẽt priuanda oibus bonis mariti
ac etiã dotez suã perdere deberet. mãdat

pa. q̃ decerto tales cõsuetudines non seruentur. Nota q̃ turpes cõsuetudines nõ debent obseruari.

¶ Cũ tanto Ca. In prima parte dicitur q̃ quãto amplius quis in peccato perseuerat. tãto grauius peccat. Vnde cõtra ius naturale nulla cõsuetudo excusat. quia transgressio iuris naturalis inducit periculũ salutis. Secũdo dicitur q̃ cõsuetudo longeua nõ ẽ vilis tamẽ non valet vt preiudicet iuri cõi siue positiuo. nisi illa cõsuetudo sit rõnabilis et prescripta. q̃ tũc preiudicat iuri cõi in loco vbi cõsuetudo seruatur. Nota q̃ cõtra ius naturale nulla consuetudo valet. Item contra ius positiuũ preualz cõsuetudo rõabilis et prescripta.

¶ De postulatione prelatorum.

AD hoc in tracto. Ca. ecclesia senonensi vacante canonici senonenses licet ab initio ĩ discordia fuissẽt tãdem cõuenientes in vnũ epm altisiodorẽ. in suũ archiepm postulauerunt. postmodũ per mgrm R. precentorẽ suũ petierũt a dño papa vt postulationẽ suã admitteret et eidẽ epo daret licentiã transeundi ad eccam senoñ. sed dñs pa. antequ dictus magister ad ipsũ accederet ĩtellexit pro certo q̃ dcũs eps interdicti sniam quã dñs pa. protulerat ĩ terram regis frãcie nõ seruauerat. qd idẽ mgr nõ negauit ĩ pntia dñi pape requisitus allegãs q̃ sniam ipsam seruare nõ tenebat. eo q̃ nõ peruenerat ad noticiã ipsius epi per lrãs pa. nec p lrãs legati. qui sententiã publicauit. nec p alicuius executoris mandatũ. insuper allegauit. q̃ dictus rex in altisiodoren. dio. terrã propriã nõ habebat. Vnde interdictũ nõ extẽdebatur ad altisiodorẽ. dio. sup hoc scribit papa senoñ. capitulo dicẽs q̃ prima allegatio nõ sufficit. nec proficit ad excusationẽ epi altisiodoren. eo q̃ cardinalis sententiã interdicti publice pmulgauit multis presentibus. et sniã illa a multis in regno francie publice seruabatur. et qñ aliqua cõstitutio publice pmulgatur nõ ẽ necesse q̃ singulorũ auribus intimetur. sed sufficit ad hoc q̃ quilibet eã seruare teneatur. qz ẽ publice pmulgata. et q̃ ita sit probatur per cõcilũ sardinen. cuius verba hic ponũtur. Ad aliã allegatõez respondet q̃ nõ valet. qz dictus rex in altisiodoren. dio. terrã propriã dicitur nõ habere. qz ipse mandauit terram regis frãcie subiici interdcõ. et cardinalis int̃ pretatus fuit mandatũ pa. et sniãm interdicti pmulgauit in terrã illã que regi tũc tpis adherebat et terra illa altisiodoren. adherebat tũc ipsi regi. preterea ex alia cã excusari non potuit. ex eo q̃ nouit metropolitanã eccãm suã seruare sniãm interdicti et ipse eã seruare debeat. Dñs pa. his premissis qui ꝑm apostolũ omnẽ inobedientiã dz punire cõsideras ĩobediẽtiã ipsi9 epi predictã postulationẽ repulit vt ĩdignã. nõ ꝓpt̃ postulãtẽ eccãz ꝑ ꝓpt̃ postulatã psonã cũ obediẽtia nõ prodesset humilib9 si cõtẽptus cõtumacibus nõ obesset. In fine dicit q̃ cũ hoĩez postulassent indignũ potestatẽ amiserũt eligendi. de grã tamẽ cõcedit eisdẽ vt de persona idonea eccẽ senoneñ. debeant prouidere. Nota ea que publice fiunt nulli licet ignorare. Item qd metropolitana eccã seruat suffraganei debent obseruare. Item oĩs contumacia ẽ puniẽda. Item q̃ nõ seruauerit ĩterdictũ meligibilis efficit.

¶ Gratũ. Ca. Canonici senonen. receptis lrĩs cassationis postulationi predicte fraudulẽter suppresserunt lrãs ipsas legatus tũ ap. se. qui super